

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
42

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-29-X

BRNO 2001

PŘEHLED VÝZKUMŮ 42 (2000)

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>
- Odpovědný redaktor: Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Mgr. Richard Zatloukal, Miroslav Lukáš,
Alice Del Maschio
- Na titulním listě:
1. Výřez jihovýchodní části historického jádra města Brna z plánu z roku 1754 (Archiv města Brna, Sbíрка map a plánů K11).
Uložení Portos//D:/scanner/PV 2000/PV/Pvtif.tif
 2. Dvě středověká aquamanile ve tvaru beránka a koníčka, pocházející z odpadních jímek, odkrytých roku 2000 při výzkumu severozápadní části tzv. „Velkého Špalíčku“ v Brně (Dominikánská 3, 5, 7). Foto Karel Šabata, Museum města Brna.
- Tisk: BEKROS
- Náklad: 350 ks

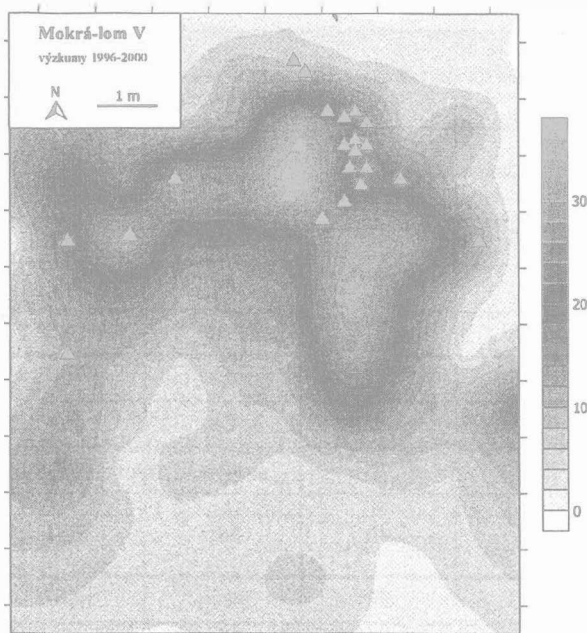
© 2001 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Summary:

In the year 2000, the rescue excavations of the site of Mokrá - lom V, endangered by quarrying activities, have been continued and finished. In this season, excavations covered an area of 11 m² and yielded a collection of 83 stone artifacts (total excavated area overreach 100 m² and the site yielded total of 1148 artifacts) and several fragments of heavy-duty implements. The site is classified as a type A-b (according to Weniger 1989).

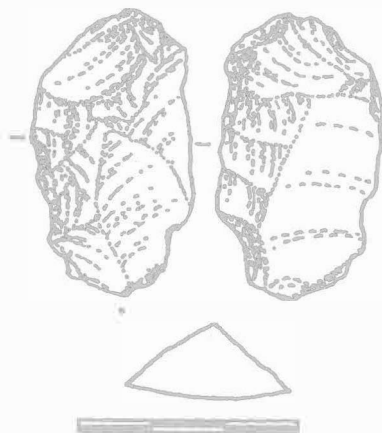
Obr. 7. Mokrá-lom V. Plán prozkoumané plochy, distribuce silexové industrie (rastrově) a distribuce hrubotvaré industrie (trojúhelníky).
The plan of excavated area. Triangle indicates heavy-duty industry distribution.

NETÍN (okr. Žďár nad Sázavou)

1,3 km V obce. Paleolit (neolit?). Ojedinelý nález. Povrchový průzkum. Uložení: Sběrka autora.

Zajímavý nález je z katastru obce Netín. Místo leží 1,3 km V obce po pravé straně silnice do Olší n. Oslavou, na návrší v nadmořské výšce 520 m. Byl zde nalezen úštěp z krystalického křišťálu s drasadlovitou úpravou a s nevýraznou laterální retuší (obr. 8). Nález zřejmě patří do okruhu křišťálových artefaktů paleolitického, příp. neolitického stáří, zjištěných v nedávné době na blízkých lokalitách Rousměrov a Bobrůvka (Přichystal 1989).

Milan Vokáč, Petr Holub, FF MU Brno

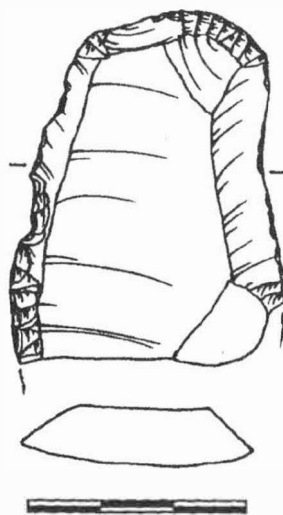
Obr. 8. Netín. Retušovaný úštěp. Retouched flake.

Literatura:

Přichystal, A. 1989: Zdroje křišťálové suroviny v pravěku na Moravě, Geologický průzkum 3, 86-87.

Summary:

A retouched flake made from rock crystal was found 1.3 km to the east from Netín.

Obr. 9. Olší nad Oslavou. Čepelové škrabadlo. Blade endscraper.

OLŠÍ NAD OSLAVOU (okr. Žďár nad Sázavou)

Z okraj obce. Mladý paleolit. Ojedinelý nález. Povrchový průzkum. Uložení: Sběrka autora.

Při povrchovém sběru byl u obce Olší nad Oslavou nalezen paleolitický artefakt. Místo nálezu je na východním svahu výrazného návrší při Z okraji obce, v nadmořské výšce 540 m. Jde o

patinované čepelové škrabadlo zhotovené z Moravského jurského rohovce nejspíše typu Stránská skála (obr. 9). Nález je možné datovat do období mladšího paleolitu.

Milan Vokáč, Petr Holub, FF MU Brno

Summary:

An Upper Paleolithic blade endscraper made from Moravian Jurassic chert (possibly Stránská skála-type chert) was found near the village of Olší nad Oslavou.

POPŮVKY (okr. Brno-venkov)

„Pod Šípem“: Paleolit (pozdní?), neolit. Náhodný nález. Povrchový průzkum. Uložení: Sbirka autora.

Na známé neolitické lokalitě JZ rybníka byl mezi materiálem náležející LnK, šareckému stupni a MMK nalezen slabě patinovaný úlomek s patrnou retuší z glacienního silicitu.

Martin Kuča, Petr Žákovský, FF MU Brno

Summary:

A slightly patinated flake made from glacial flint was found at Popůvky, in the field of „Pod Šípem“.

POUZDŘANY (okr. Břeclav)

Pouzďranský kopec (Kolbergen), lokality I-II. Mladý paleolit. Sídliště. Revize a povrchový průzkum. Uložení: AÚ AV ČR Brno (Dolní Věstonice)

Přestože jméno Pouzďřany (Pausram) bylo do moravské paleolitické literatury uvedeno jako jedno z prvních, údaje o lokalizaci, archeologickém obsahu a klasifikaci jsou fragmentární. Z pohledu regionální geografie byla tato lokalita obvykle kladena "do rámce stanice věstonické". V rámci katalogizace lokalit v širší oblasti vodního díla Nové Mlýny (Stuchlík ed., v tisku) byla proto provedena revize a povrchový průzkum v prostoru Pouzďranského kopce (Kolbergen). Paleolitické osídlení nyní členíme do dvou lokalit.

Lokalita I

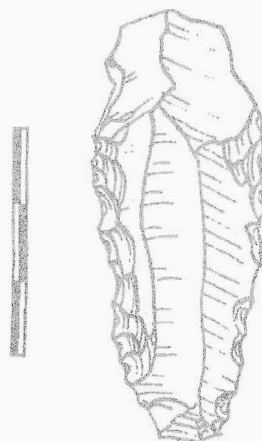
Literární údaje kladou tuto lokalitu na J svahy Pouzďranského kopce, případně s doplňujícím údajem "sev. od železniční stanice" (souřadnice: 34-12-15: Z-280, J-220, n.v. kolem 220 m). A. Makowsky, J. Valoušek, J. Lavický a další badatelé získávali v tomto prostoru postupně nálezy fauny a ojedinělých kamenných artefaktů, avšak jejich souvislost není jistá (Makowsky 1899a,b, Bayer 1925; Skutil 1936, NZ 2220/46, 373/47). - V současné době existuje v těchto místech srovnávací profil s dvěma půdami interglaciálního charakteru (ve

starší z nich je neurč. fragment zvětralé zvířecí kosti).

Lokalita II

Soubor artefaktů uložených v AÚ Brno-D. Věstonice nese označení "Pouzďřany, na levém břehu Svratky, vlevo, sv. od Pouzďranského mlýna, pod sev. (?) svahy Pouzďranských vrchů", rukopisem J. Skutila. V souboru 82 artefaktů převládá úštěpová a úlomková industrie, převážně ze silně patinovaného pazourku s příměsí rohovců (především spongolitu). Méně je zastoupena čepelová industrie z lehce patinovaného pazourku a ojedinělé jsou nepatinované artefakty. Typologicky je nápadný bifasoid (atypický listovitý hrot), archaické drasadlo, úštěpové škrabadlo a dvě lomová rydla (jedno z nich s náznakem řapu), odpovídající industrii počátku mladého paleolitu (nejblíže např. atypický aurignacien Ždánického lesa), dále lehce patinovaná hrotitá čepel a mikročepele "mladšího" rázu (kresební dokumentace viz Stuchlík, ed. v tisku). - Při průzkumu nejzápadnější části návrší Kolbergen, vyběhající nad tok Svratky (souřadnice: 34-12-15: Z-220, J-300, n.v. 260-270 m), jsem našel masivní, silně patinovanou čepel z pazourku se strmou laterální retuší (obr. 1). Poloha nálezu rámcově odpovídá jak původnímu Skutilovu popisu, tak našim současným poznatkům o sídelní geografii na počátku mladého paleolitu. Vzhledem k ne zcela homogennímu rázu sběrů ovšem předpokládáme, že v prostoru Pouzďranských kopců se osídlení počátku mladého paleolitu může kontaminovat s osídlením mladším, a to nejspíše gravettským.

Jiří Svoboda, AÚ AV ČR

Obr. 10. Pouzďřany II (okr. Břeclav). Čepel se strmými lat. retušemi, patinovaný pazourek.

Blade with steep lateral retouches, patinated flint.